

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 160

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. II. Pars I. Wien 1799.

1017

P A T R I S T I C I.

1018

ro in *Waddingi Bibl. Ord.* nihil in vita *Jobannis XXII.* apud *Cianconium*, eiusque *Additores*, nihil praeter nudum nomen et annum 1333. apud *Ughellum in Italia sacra*, Catalogoque Epp. *Sarnen-sium Salernitani Suffraganeorum*. Solus *Baluzius* in *Not. ad Vitas Papar. Avenion.* col. 735. et ex eo *Oudinus T. III. col. 880*. Viri

meminere, Tractatum ab eo de *Potestate Ecclesiae* scriptum circa an. 1327. e Cod. 506. *Biblioth. Colbert.* indicantes. Huic igitur *Florilegium nostrum* adde. Praefert illud *Elenchum Personarum*, ad quas datae sunt Epistolae et harum principia ad sequentem modum:

1. *Roberto nepoti suo ab ordine cisterciensium ad cluniacenses absque licentia transeunti.* Satis et plusquam satis.
2. *Fulconi adolescenti.* Bone indolis adolescenti.
3. *Quibusdam monachis (Canonicis).* Exortatio illa. &c.

Usque ad Epistolam 124. decurrat aequaliter cum *Edit. Maur. Opp. Bern. T. I. Paris. 1690. col. 127. f.* *Elenchus iste*; deinceps vero declinat, habetque Epistolis 108. minus, quam Edita; interim gratum certe fuisse Editoribus, si aliquam ejus habuissent notitiam, cum propter ordinem, tum etiam propter inscriptiones Epistolarum et vel ipsum Textum. *Elenchum excipiunt Monita tria de usu ipsius Florilegii* hoc initio: *Ad evidenter tabule infra scripte super epistolulas beati Bernardi notandum primo, quod barum epistolarum quedam sunt breues ut medijs folij, uel unius integri seu minoris spatij, et iste non dividuntur. quedam uero sunt prolixæ, et iste secundum prolixitatem maiorem uel minorem dividuntur in plures et pauciores partes, que partes ordinate significantur per literas alfabeti positas ordinate, ut prima pars p. a. 2^a pars p. b. et sic de aliis. Vnde numerus quotat epistolam, litera uero par-*

tem &c. Tandem a verbo *Abbas* incipit ipsum Opus ita: *Abbatis sententie debet stari secundum regulam monachorum. 314. &c.* Sequitur *Abissus. Abstinentia. Abutentes. Abuti. Accademicorum. Adus* &c. Ultimum est: *Zelus loquendi pro innocentia contra prauos calumpniantes. 233. s. Monachus insurgens. a.* Promtum hujus *Florilegii* usum non nisi eos habere, qui Codicem naeti fuerint, in quo Epistolæ ordine nostro decurrant, vel me tacente quivis videt.

CCCCXXXVII.

Codex membraneus lat. Sec. U. 232
partim XIII. partim XII. f. min. luculente magnam partem scriptus et rubricis distinctus, olim *J. Alex. Brassicanus*, dein *Joh. Fabri Ep. Vien.* ut anterior praefert *Theca*, complectitur: I. *Hildeberti Ep.* primum *Cenoman.* dein *Turonensis* Archiepiscopi circa an. 1134. defuncti *Epistolæ LXXVIII.* e C-

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 160

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. II. Pars I. Wien 1799.

1019

C O D I C E S

1020

XXIX. editis ab *Ant. Beaugendre*
inter *Hildeberti Opera Paris.* 1708.

f. quarum cum III. ejus Libris com-
paratarum hic ordo est:

1. I.	1.	21. II.	9.	41. II.	14.	61. I.	13.
2. III.	22.	22. II.	13.	42. II.	3.	62. III.	9.
3. II.	12.	23. II.	50.	43. I.	21.	63. I.	15.
4. III.	16.	24. III.	7.	44. I.	22.	64. II.	19.
5. III.	6.	25. I.	3.	45. II.	25.	65. I.	11.
6. II.	10.	26. III.	8.	46. II.	17.	66. I.	14.
7. II.	2.	27. III.	23.	47. II.	18.	67. I.	5.
8. I.	2.	28. III.	10.	48. III.	24.	68. II.	15.
9. II.	4.	29. III.	5.	49. I.	6.	69. II.	43.
10. III.	11.	30. II.	53.	50. II.	26.	70. II.	30.
11. I.	20.	31. I.	10.	51. III.	12.	71. III.	27.
12. II.	5.	32. III.	13.	52. II.	16.	72. I.	18.
13. II.	6.	33. I.	16.	53. II.	52.	73. III.	28.
14. II.	48.	34. II.	20.	54. I.	8.	74. II.	31.
15. I.	7.	35. III.	18.	55. II.	27.	75. II.	38.
16. I.	9.	36. II.	33.	56. II.	7.	76. II.	37.
17. II.	1.	37. III.	4.	57. II.	28.	77. II.	42.
18. II.	32.	38. III.	17.	58. III.	3.	78. II.	41.
19. II.	8.	39. III.	14.	59. II.	29.	79. I.	4.
20. III.	2.	40. II.	24.	60. I.	12.		

Ex his jam *Epistola 31. I. 10. fol. 7. p. 2.* in Codice ad illa verba:
Adum fortasse putas &c. perpe-
ram secta est in duas. Epistola 34.
II. 20. fol. 10. p. 2. incipit: Spes'
fuit bis aut tertio iteratis ad te
litteris &c. ubi Edita legunt: Sem-
per fuit opus bis aut tertio &c. Epis-
tola 79. I. 4. fol. 40. p. 2. quae
in Editis longius procurrit, nobis
sistit in iis verbis: in rede gestis
per humilitatem, quemadmodum in
duobus Codd. apud Beaugendre
edit. col. 8. Fol. 13. mediis Epis-
tolis Hildebertinis incurrit ἀνεπι-
γεαφως Declamatio illa in Virgi-
nem lapsum incipiens, ut Codices

paucis exceptis solent: *Audite qui*
longe estis et qui prope &c. et Am-
broſo tributa prae Hieronymo et
Johanne Chrys. qua de re vide, si
Iubet, Admonitionem Mauriano-
rum T. II. Opp. Ambroſii, Paris.
1690. col. 305. Nihil ibi de *Hil-*
deberto, ad cuius tempora vel ex

eo capite spectare nequit haec De-
 clamatio, quod gentilitatem et
 Synagogam Ecclesiae ob dictae
 Virginis lapsum insultantem me-
 morat. Ad calcem Epistolarum
 adscripti sunt primum Versiculi de
 Matrimonii Impedimentis: *Aetas*
et votum cognatio tripla nepotum
&c. dein de Horis canonicas: In
matu-

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 160

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. II. Pars I. Wien 1799.

1021

P A T R I S T I C I

1022

matutino dampnatur tempore Christus &c. qui facile Hildebertinis ad censerri possunt. Denique ut le-

Editio:

*abdicas legationem
cum natura non deliberas
ad superos
abhorreat Doctor
exhibitent christianum. Nunc autem
Citra profectum proficit
totum offerri
suum votet, sacrificium est
nisi publicetur, elabitur*

Itaque eo magis audiendum Codicem putem, quo propius ad Autoris tempora accedit.

II. fol. 41. p. 2. Brevis Observatio de Syllabis, quae accentu notandae sint, et mox Αναφολαιωτις longioris Operis in Cantica Canticorum. hoc initio: *Ut labor noster omnibus fiat fructuosus breui epylogo cumda repetamus. Hic liber ibi incipit, ubi humanum genus pacem id est gratiam dei per christum recepit. &c.*

III. fol. 42. Vocabularium verba hebraica, graeca et minus obvia latina latine, saepe tamen etiam theotisce, explicans, sed, quod dolendum, in litera P. abruptum membranis deperditis. Incipit: *Adam homo uel terrenus. Abel uel pauor uel luctus uel uanus. Abram pater excelsus &c. Dabo Glossarum theotiscarum, quae semper superlineares sunt, specimen: Arrab phant. Acinax azger. Alfaltum*

tionis specimen dem, en collata in Epistolam I.

Codex:

*locucionem
Omissum non, cum omnibus Mff.
ad celos
abhorreas
non exhibent christianum. Hunc autem rectius.
Citra perfectum rectius.
pecus offerri
suum aliquid deo votet et aliquid non votet
nisi publicetur, cito elabitur.*

(ασφαλτος) bitumen baz (Harz).
Arula uas prunarum glutphanna.
Attacus behera (Graculus). Aria-
la buoba. Antempna segeluota.
Absintium wermut. Anetum tille.
Apium epfi. Acies waffa. Allium
clobelouc. Ascolinium (Ασκαλα,
Caepa Ascalonia, Echalote) af-
selouc. Alapa orflac. Aulicus boue-
line uel bouetrut. Aspidiscus unci-
nus crapbo. Anser gans. Aneta au-
uis anith. Auena habero. Aruina
smero. Auiarium uogelveida. Ado-
lata (Dolabra) bartuo. Allabroz
(Allobrox) gallus, ridicule Glof-
fator: hano. Adulator loser. Allido
elido ibc Zecmuse. Aurifrigium
(phrygium) goltbort. Aurugo ge-
losoth. Atque ita multa alia per
sequentes Literas.

IV. fol. 50. Membranis pluri-
bus, ut supra dictum est, deper-
ditis sequuntur hic extrema Libelli,
cujus haec Subscriptio: *Explicit Disputatio De Dialetica Et*

De

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 160

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. II. Pars I. Wien 1799.

1023

C O D I C E S

1024

De Virtutibus Eius Sapientissimi Regis Karoli Et Albini Magistri; et continuo additur: Item Versus Eiusdem De Arte Rethorica Incipiunt. Haec litera quadra miniatia, manuque Sec. XII. Tum Ogdostichon: Qui rogo ciuiles cupiat &c. et ipsum Opusculum dialogicum hac inscriptione quadra: Incipit Liber Artis Rethorice Item Sub Interrogatione Karoli Imperatoris Et Responsione Albini Magistri. Ejus initium: Quia Te Venerande Magister Albine Deus Adduxit &c. Ut edit. Ratisb. 1777. T. II. P. 4. p. 313. qua plenior videtur Codex, nam mox sub initium post verba: bestiarum more uagabantur, addit: et sibi uide fero uitam propagabant, et ad verba: viribus corporis abutebatur, jungit: pernicioſiſſimis ſatellitibus. Itaque totus conferri mereretur. Ad calcem illam totius Rhetoricae Συνοψις pūlcro Schemate orbiculari exhibet. Absunt tamen Versus in edit. subjecti.

V. fol. 70. p. 2. haec Traditio manu Sec. faltem XIII. temere adscripta est. *Haimicus gruot. Dietmarus. Chunradus Scovber. Eberhardus in Tumftadel. Dabunt de Salina per duos annos Mille et C. talenta denar. Que dabunt continuatim per menses. In quolibet mense XL. et VI. libras persoluent. Annus inicium habebit in feſto S. Martini et finem. Montem aque bene colent. patellas (aggressores, Wehren?) et alia eius instrumenta bona uel meliora reddent. Ligna accipient in inferiori parte clauſtri. et in ſuperiori cum fuerit*

neceſſe. *Judicium habebunt Scellinberch per omnia excepto ſi aliquis fuerit occiſus uel ſic uulneratus quod membrum habebit debilitatum. Domum habebunt eccleſie et pratum inferius. Sacerdotem ibi cantantem procurabunt. Salem dabunt nobis ad cibum et utilitatem eccleſie. ut ante eſt factum. Quolibet anno in ieumio Sevnam (onus equi clitellarii, Σαγμα, Soma, Sauma) uini latini (italici) et C. XX. ſimulas (nunc Semmel) et piſces ad duas cenas dabunt. Cum ad oram inferam fol. 22. legatur in Codice: Liber ſancti Ny. id eſt Nicolai, fortaffe non incongrue Contractus iſte ad Canoniam Nicolaitanam O. S. Aug. prope Paſſavium a. circiter 1070. fundatam referatur, quamvis non habeatur Vol. IV. Monum. Boicor. Nomina inserta certe id non diſſuadent.*

VI. fol. 71. Incipit ut ſequitur falſius de gestis cateline qui liber vocatur catelinarium Vnde catelina fuit ciuis romanus nobilis. Inepita haec adlevit manus Sec. XV. cum Textus ipfe faltem XIII. fit, et quidem admodum ſincerus; collatum enim Prooemium cum Recenſ. Havercampiana Amſt. 1742. 4. non niſi in ſequentibus abit: auxilio eget pro veget. aliud alios ferre pro aliud alio ferri, ignota Havercampio lectio, neque penitus ſpernenda τω fero adhibito pro requiro, designo, intendo. Omnes arant pro homines. peregrinantes transiere pro transigere. scriptorem et auctorem pro autorem. invidia dictum pro dicta. ſi ſupra ea pro ſupra ea. adolescentulus in initio

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 160

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. II. Pars I. Wien 1799.

1025

P A T R I S T I C I .

1026

tio pro initio. a studio pro studio. metu id est partibus Reip. pro me- tu partibus Reip. quarum lectio- num quaedam admodum sunt pro- babiles.

VII. fol. 78. p. 2. ab eadem manu Ejusdem *Bellum Jugurthi- num* sequitur, cuius pariter Prooe- mium cum Edit. *supracit.* conten- tum in sequentibus ab ea variat: *praestabilius invenies pro invenias. potens pollensque pro pollens po- tensque. per socordiam pro secordiam. suam quique culpam auctores pro suam quippe culpam auctores. multaque etiam periculosa pro mul- tumque. uti pro mortalibus, quod non fuit in Codd. Havercamp. pro ubi pro mortalibus. iterum so- cordia torpescere pro secordia. per fraudem is (honos) erat pro jus fuit. delicta eorum (a sec. manu)*

*corrigas pro delicta corrigas. liber- tatem gratificari pro libertatem suam gratificari ex aliis negotiis pro iis negotiis. gloriam majorum adaequaverit pro gloriam adaequa- verit. piget pudetque non observatum *Havercampio* et quod longe frequentius a Scriptoribus conjungi solet, pro piget tuedetque. Haec indicasse pro instituto meo sufficiat *Codicum mss. Sallustii* curiosis. Ad calcem viienda adumbratio sphae- rica Mappae geographicae trium Orbis Partium, *Asia* occupante Hemisphaerium superius, inferiore ad perpendicularum in *Euro- pam*, *Africamque* secto, utroque Provinciarum nominibus, Urbium, que figuris consperso, ad Sec. X- III. pertinens, cui manus Sec. X- IV. inscripsit:*

*Al diu welt mit grunne stet. der darundir muozic get
Muge wol uerwerden (perire) sin ere muoz ersterben.*

CCCCXXXVIII.

U. 26 Codex chartaceus lat. Sec. XV. Folior. 280. f. per duas colum- nas currente calamo exaratus et rubricis distinctus, sed aevo, situ- que male habitus Varia continet, quae ordine exponam. I. Petri Blesensis Galli e Canonico Bituri- censi Archidiaconi Bathoniensis, tum Londin. et Cancellarii Can- tuar., Regiique Procancellarii a. 1200. vivis exempti Epistolas nu- mero CXXX. quae omnes ex illis CLXXXIII. sunt, quae in edit. Paris. 1667. f. leguntur, atque etiam ordine aliquatenus cum his

Denis Codd. Theol. V. II. P. I.

procedunt. Solius *Epistolae ad Vilbelum Electum S. Mariae*, quae in editis est 134. in Codice vero 67. fol. 54. aliud initium ha- bet Codex, quod hic adscribo: *Cum bo. me. abbas pbs nomine tri- butum mortis exsoluerit. testimonio enim prophete fedus cum morte percussimus omnes qui in nobis re- sponsum mortis habemus. Electus es pater carissime a tuis fratribus in abbatem. Sic namque a diebus antiquis ecclesie pro patribus nati sunt filij, et iuxta verbum Dominus suscitat de filijs prophetarum et iuvenibus nazareos. Sic ueteri- bus amicis euangelientibus noue pro-*

Ttt

pagi-